

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Tretten avløpsanlegg

Dato inspeksjon: **23.3.2015**

Saksnr: **2015/1172**

Dato rapport: **05.08.2015**

Til stede ved kontrollen

Fra kommunen: Virksomhetsleder Ingeniør	Fra Fylkesmannen: Tore Pedersen Linn C. Myhrer Rueslått
---	---

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Tretten avløpsanlegg den 23. mars 2015. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen avdekket 4 avvik og ga 1 anmerkninger under inspeksjonen:

Avvik:

1. Anleggseier har ikke gjort tilstrekkelige forberedelser for å tilpasse avløpsanlegget til framtidige klimaendringer.
2. Kommunen overholdt ikke rensekravene for utslipp til vann i 2014
3. Anleggseier har ikke utarbeidet miljørisikovurdering for avløpsanlegget.
4. Avviksbehandlingssystemet for avløpsanlegget er mangelfull.

Anmerkninger:

1. Kommunen har ikke revidert hovedplan og saneringsplan.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 3 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet fra side 2.

Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Øyer kommune driftsavdeling administrasjon	
Organisasjonsnr.: 876 641 682	Eies av: 961 381 185
Bransjenr. (NACE-kode): 84.120 – Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern	

Kontrollert enhet

Navn: Tretten renseanlegg	Anleggsnr.: 0521.0009.01
Kommune: Øyer	Fylke: Oppland
Anleggsaktivitet: Avløpsnett og -rensing	Risikoklasse: 4
Tillatelse gitt: 19.12.2007	Sist endret: -

Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Fylkesmannens landsdekkende tilsynsaksjon rettet mot avløpsanlegg som omfattes av forurensningsforskriftens kapittel 14.

Inspeksjonstema

- Mål og strategi for avløpssektoren
- Handlingsplaner / saneringsplaner
- Klimaendringer og klimatilpasning
- Overløp
- Ledningsnett
- Akkreditert prøvetaking
- Etterlevelse av rensekrav
- Driftsstabilitet i renseanlegg
- Risikovurdering av avløpsanlegget

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

Oppfølging etter inspeksjonen

Øyer kommune plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må kommunen innen 4. september 2015 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber spesielt om at dere gir en utfyllende tilbakemelding på avvik 2. Vi anser det som svært viktig at driftsstabiliteten i anlegget bedres, slik at rensekravene overholdes fremover. Fylkesmannen er i gang med å revidere tillatelsen til Tine meieriet på Tretten, og i den forbindelse blir det viktig å få innspill fra kommunen på utfordringer knyttet til rensing av avløpsvannet fra meieriet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet til Fylkesmannen i Oppland, enten på e-post fmoppost@fylkesmannen.no, eller postadresse postboks 987, 2626 Lillehammer. Brevet merkes med saksnr. 2015/1172.

Gebyr for inspeksjonen

Tretten renseanlegg er gjennom utslippstillatelsen plassert i risikoklasse 4. Dette betyr at dere skal betale **kr 4 700,-** i gebyr for den gjennomførte kontrollen, jf. § 39-6 i forurensningsforskriften. Faktura ettersendes av Miljødirektoratet.

Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannens postjournal, jf. offentleglova.

Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1: Anleggseier har ikke gjort tilstrekkelige forberedelser for å tilpasse avløpsanlegget til framtidige klimaendringer

Avvik fra:

Forurensningsforskriften § 14-10 Utforming og drift av renseanlegg

Forskrift om internkontroll § 5 punkt 6 (risikovurdering)

Forskrift om internkontroll § 5 punkt 7 (forebygge overtredelser)

Kommentarer:

Kommunen har ikke undersøkt hvordan avløpsanlegget vil bli påvirket av framtidige klimaendringer. Det må foretas vurderinger og/eller beregninger av hvilke konsekvenser og virkninger forventede framtidige nedbørsmengder vil ha på avløpsnett, og identifisere eventuelle avbøtende tiltak for å håndtere framtidige vannmengder. Slike vurderinger og beregninger kan gjerne inngå som en del av miljørisikovurderingen som må utarbeides, jf. avvik 3. Konkrete tiltak, som f.eks. økt dimensjonering på nye ledninger eller førdrøying på avløpsnett, bør også fremgå i en saneringsplan eller handlingsplan.

Avvik 2: Kommunen overholdt ikke rensekravene for utslipp til vann i 2014

Avvik fra:

Utslippstillatelsen punkt 2 og 11

Forurensningsforskriften § 14-13

Internkontrollforskriften § 6 punkt 7 (forebygge overtredelser)

Kommentarer:

Utslippsmålinger utført i 2014 viser at Tretten renseanlegg ikke overholder utslippskravene fastsatt i utslippstillatelsen. En prøve overskrider renskravet til både tot-P og BOF med over 100 %. En overskridelse av den størrelsesorden skal også meldes til Fylkesmannen, noe som ikke ble gjort. En stor andel av avløpet som tilføres Tretten renseanlegg kommer fra Tine meieriet på Tretten. Dette påslippet medfører i perioder problemer, og kommunen er i dialog med meieriet for å løse problemene. Under befaringen på renseanlegget var det tydelig at renseprosessen ikke fungerte optimalt, blant annet ved å se på siktedyptet i bassenget for ettersedimentering. 15. juni 2015 fikk vi avviksmelding fra kommunen om at fosforverdiene var for høye på utløpet, og at siktedyptet var lite i ettersedimentering.

I forkant av renseanlegget er det etablert et overløp, men overløpet har ikke mengdemåling. I henhold til forurensningsforskriften § 14-13 skal analyseresultatene korrigeres for avløpsvann som har gått i overløp i eller ved renseanlegget, jf. § 14-11 om prøvetaking.

Avvik 3: Anleggseier har ikke utarbeidet miljørisikovurdering for avløpsanlegget.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 punkt 6 (vurdere risiko)

Kommentarer:

Kommunen må utarbeide en skriftlig miljørisikovurdering for avløpsanlegget. Miljørisikovurdering innebærer at virksomheten skal «kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.»

Vi viser til veilederen fra Norsk Vann «Avløpsanlegg – vurdering av risiko for ytre miljø» som et nyttig hjelpemiddel i dette arbeidet.

Avvik 4: Avviksbehandlingssystemet for avløpsanlegget er mangelfull

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 punkt 7 (forebygge overtredelser)

Kommentarer:

Kommunen har rutiner for å registrere avvik, men opplyste under tilsynet at det ikke er skrevet avvik på overskridelser av renskrav. Avviksbehandlingssystemet skal inkludere alle deler av avløpsanlegget, blant annet avløpsnett, overløp, renseanlegg og utslippsmålinger.

Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1: Kommunen har ikke revidert hovedplan og saneringsplan

Kommentarer:

Kommunen har en gammel hovedplan fra 1999. Det ble satt i gang en prosess for å oppdatere planen i 2007, men den ble ikke ferdigstilt. I tillegg har kommunen en gammel saneringsplan.

Avløpsanleggene i Øyer har vært i en god driftsfase, og de gamle planene er i hovedsak fulgt opp og tiltak gjennomført. Det er likevel viktig at kommunen utarbeider overordnede planer og reviderer disse jevnlig.

Andre forhold

Øyer kommune overfører en stor andel av sitt avløp til Lillehammer renseanlegg. Under dette tilsynet er det bare Tretten avløpsanlegg som er vurdert, ikke det som overføres til Lillehammer via Tingberg avløpsnett. Vi registrerer likevel at kommunen har gjort positive tiltak for å håndtere variasjonen i avløpet fra Hafjell, bla. gjennom utbygging av fordrøyningsbasseng på overføringsledningen til Lillehammer. I tillegg er det lagt en overføringsledning gjennom Øyertunnelen, slik at en fremtidig overføring av avløpsvann fra Tretten til Lillehammer er mulig.

Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen
- Pålegg/vedtak i korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen